

ŽIVOTNÍ A PRACOVNÍ PODMÍNKY V ČESKÉ REPUBLICĚ

ÚVODNÍ SLOVO

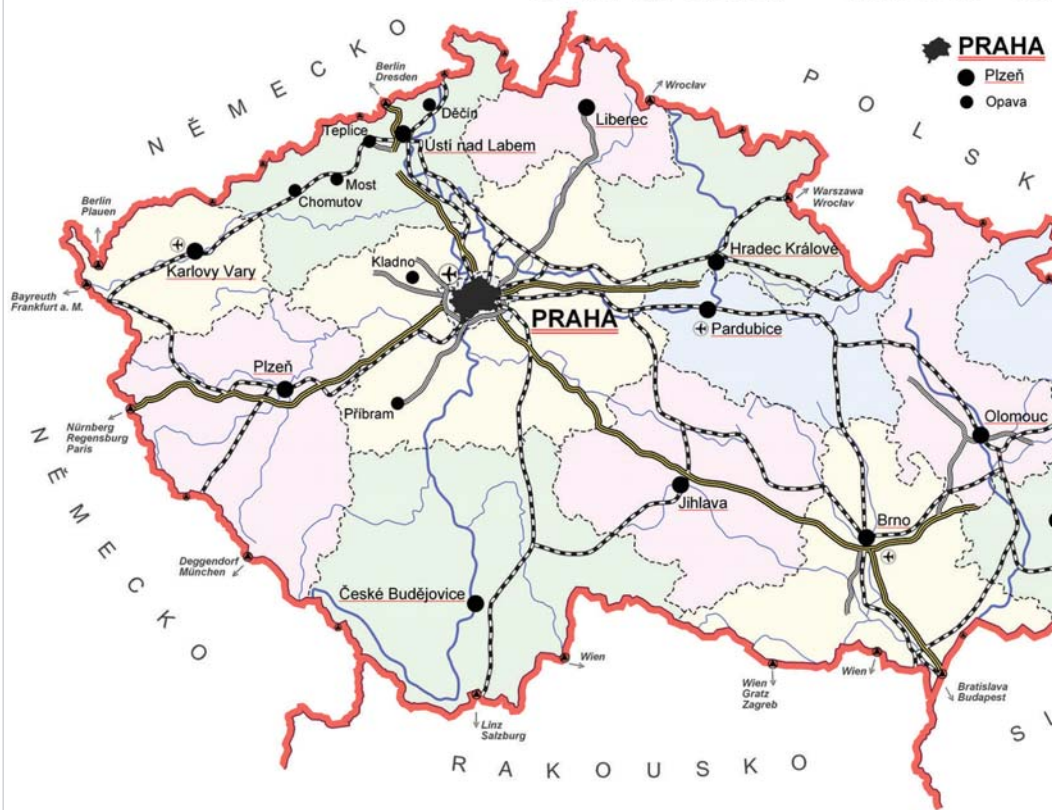
Vážení klienti,
dostává se vám do rukou brožura, jejíž autoři si nekladou za cíl vás poučovat a dávat vám moudré rady do života. Naopak snaží se vám usnadnit vaše první kroky v zemi, která není vaší domovinou.

Ve zkratce vám chceme podat informace o administrativních procedurách potřebných k životu a práci v České republice a poskytnout mnoho užitečných kontaktů, jejichž prostřednictvím získáte další informace o problematice, která vás hlouběji zajímá.

Věříme, že se díky této brožuře lépe zorientujete v někdy složitých administrativních postupech České republiky a že pobyt a práce v České republice pro vás bude radostí.

Vaši EURES poradci ČR

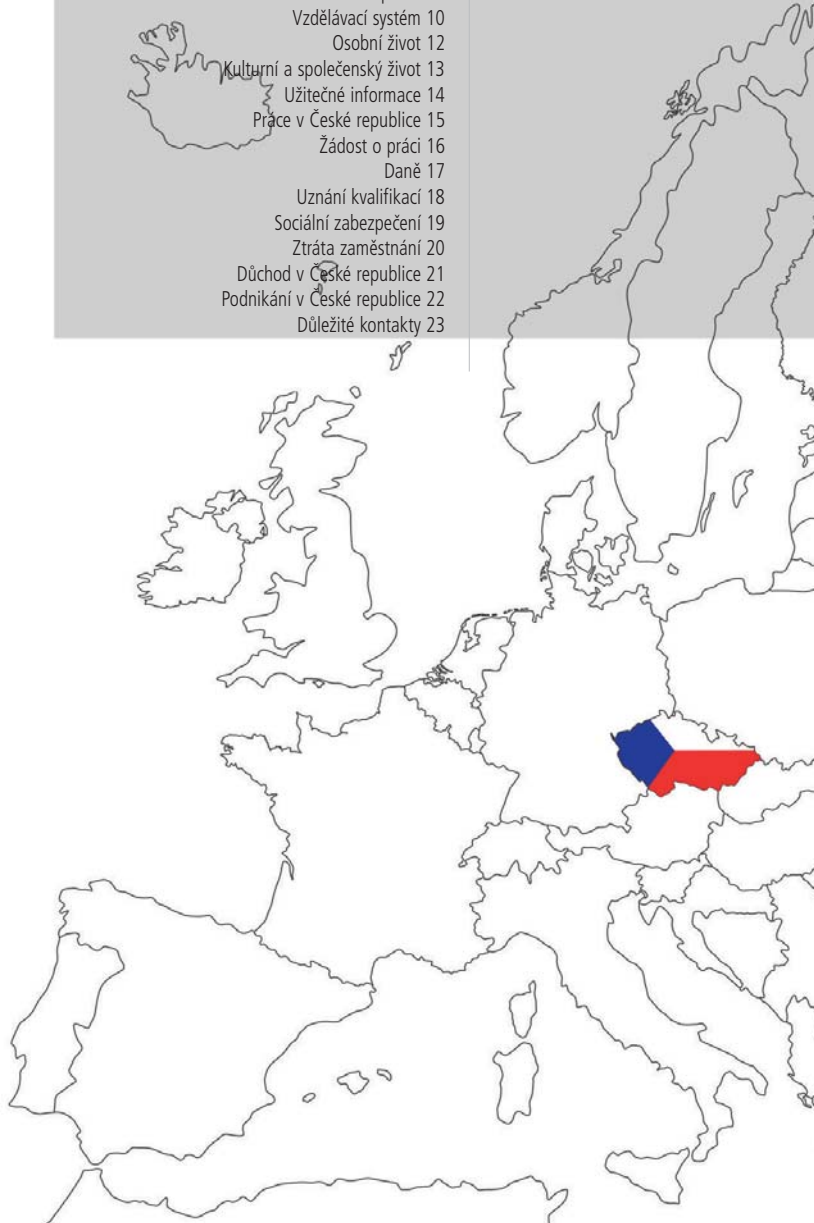
ČESKÁ REPUBLIKA

OBSAH

Česká republika ve zkratce	4
Život v České republice	5
Ubytování	6
Zdravotní pojištění a péče	7
Doprava	8
Vzdělávací systém	10
Osobní život	12
Kulturní a společenský život	13
Užitečné informace	14
Práce v České republice	15
Žádost o práci	16
Daně	17
Uznání kvalifikací	18
Sociální zabezpečení	19
Ztráta zaměstnání	20
Důchod v České republice	21
Podnikání v České republice	22
Důležité kontakty	23

B L I K A

ČESKÁ REPUBLIKA VE ZKRATCE

Česká republika (ČR) je vnitrozemským státem s bohatou historií a intenzivním současným děním. Po změně politického režimu v roce 1989 a následném rozpadu Československa na Českou republiku a Slovenskou republiku se ČR soustředila na prohloubení a dokončení společenských a ekonomických reforem, které ji dovedly do NATO a v roce 2004 do Evropské unie. V současné době se celkový obraz země dotváří, čímž je nejbližší období zajímavé nejen pro české občany, ale i pro Evropany přicházející z různých koutů starého kontinentu.

Česká republika se nachází v samém srdci Evropy. Zemi obklopuje pás rozsáhlých pohoří, které tvoří většinu státních hranic. Kulturní charakter českých měst, venkovských sídel a lázeňských míst byl vždy inspirací pro návštěvníky a hosty sjezdějící se do těchto míst z celého světa. Není náhodou, že v České republice najdete 12 památkových rezervací UNESCO.

Z pohledu náboženství je obyvatelstvo ČR z velké části homogenní. Nejvýznamnějším náboženstvím je křesťanství. V důsledku 40 let komunistické vlády se však většina občanů považuje za ateisty. Rovněž národnostní struktura není příliš různorodá. Češi a Moravané tvoří 94 % obyvatelstva. Největší menšinou jsou Slováci, kteří tvoří téměř 2 procenta všech obyvatel.

Češi jsou jako lidé v jádru soutěživí. Není proto překvapením, že se velké procento Čechů věnuje sportu. Naleznete tu však i mnoho kulturně zaměřených lidí. Cizinci často shledávají Čechy méně otevřenými, pokud je však více poznají, zjistí, že dokáží být velmi přátelští a ochotní.

Václav Havel – vůdčí osobnost politických změn „sametové revoluce“ v roce 1989; první prezident České republiky; spisovatel a dramatik

Magdalena Kožená – zpěvačka; nevyhledávanější a nejvýraznější mezzosopranistka současnosti

Roman Šebrle – sportovec, desetibojař; držitel světového rekordu v desetiboji; vítěz zlaté medaile na olympijských hrách v Aténách v roce 2004

www.czech.cz
oficiální stránka České republiky
www.czechturism.com
oficiální stránka českého cestovního ruchu
www.czso.cz
Český statistický úřad

ŽIVOT V ČESKÉ REPUBLICE

Stěhování do ČR

Ještě než se rozhodnete odjet do České republiky, přečtete si životní a pracovní podmínky, které se skrývají pod odkazem „Život & práce“ na evropském portále EURES, případně kontaktujte EURES poradce ve vaší zemi. Poskytnete vám mnoho užitečných informací spojených s vaším odchodem. S sebou si vezměte kromě osobních dokladů i doklady o vzdělání a strukturovaný životopis, nejlépe v českém jazyce.

Pobyt občana EU a jeho rodinných příslušníků na území ČR

(Povolení k přechodnému a trvalému pobytu)

Občan EU může v ČR pobývat bez jakéhokoli povolení po libovolně dlouhou dobu. Není potřeba žádat o potvrzení k přechodnému pobytu, může se však hodit při vyřizování administrativních záležitostí s úřady, jako je například podávání žádosti o sociální dávky.

Na udělení povolení k trvalému pobytu má nárok občan EU za splnění jedné z těchto podmínek:

- 1) po 5 letech nepřetržitého přechodného pobytu v ČR,
- 2) jestliže se stal osobou již nepracující v členském státě, tedy vzniklo mu právo na pobyt v ČR po skončení výdělečné činnosti v ČR,
- 3) jde o občana EU mladšího 18 let, který byl svěřen do náhradní výchovy rozhodnutím příslušného orgánu,
- 4) z humanitárních důvodů nebo z jiných důvodů hodných zvláštního zřetele a
- 5) je-li jeho pobyt v zájmu České republiky.

Trochu jiný režim se vztahuje na rodinného příslušníka občana EU. Za rodinného příslušníka občana EU se považuje manžel(ka), dítě mladší 21 let a nezaopatřený přímý příbuzný (dítě, rodič) nebo takový příbuzný manžela občana EU. Ustanovení cizineckého zákona týkající se rodinného příslušníka občana EU se obdobně vztahují i na osobu, která s občanem EU žije ve společné domácnosti (platí i pro registrované partnerství) nebo se o sebe ze zdravotních důvodů nedokáže sama postarat bez osobní péče občana EU nebo je rodinným příslušníkem občana České republiky.

Pokud na území pobýváte jako rodinný příslušník občana EU, nemůže vám být přiznán status dlouhodobě pobývajících rezidenta.

Hlášení místa pobytu

Jako cizinec, tedy i občan EU, jste povinen hlásit místo pobytu a předpokládanou délku pobytu do 30 dnů od vstupu na území ČR. Pokud budete ubytován za úplatu v některém ubytovacím zařízení (např. v hotelu, ubytovně), ohlašovací povinnost za vás ze zákona provede ubytovatel.

Povinnost hlásit místo pobytu se plní vyplněním a podepsáním přihlašovacího tiskopisu. Ten je možné poslat buď cizinecké policii, anebo jej dát ubytovateli. Ubytovatelem je každá osoba, která poskytuje ubytování za úhradu, tedy i ten, kdo od cizince sice peníze nebere, ovšem jiní ubytovaní mu za ubytování platí.

974 841 356, 974 841 357
(infoscpp@mvcz.cz) – telefonická
informační linka Služby Cizinecké
a pohraniční policie. Linka je
k dispozici od pondělí do čtvrtka
v době od 9.00 hodin
do 15.30 hodin a v pátek v době
od 9.00 hodin do 14.00 hodin.

www.domavcz.cz
praktické informace o České republice
www.mvcz.cz/policie/cizinecka.html
Cizinecká policie
[www.poradna-prava.cz/dokumenty/
Cizinecky_zakon.pdf](http://www.poradna-prava.cz/dokumenty/Cizinecky_zakon.pdf)
Cizinecký zákon 2006 (občané EU)
eures.europa.eu – Evropský portál EURES

UBYTOVÁNÍ

Mladí lidé často využívají podnájmů pouze jedné místnosti bytu či domu, hlavně k usnadnění dojíždění za zaměstnáním, školou a snížení nákladů na bydlení (www.spolubydlici.cz)

Krátkodobé ubytování

Pokud hledáte dočasné ubytování při vaší návštěvě nebo při kratším pobytu v České republice, nabízí se vám široká škála ubytovacích zařízení různé úrovně. Mezi nejlevnější varianty ubytování patří ubytovny, hostely a kempy, kterých je po celé republice dostatek. Naleznete zde však i velké množství penzionů, motelů či hotelů. Rovněž je možné využít služeb luxusních čtyř až pětihvězdičkových hotelů, které se nacházejí převážně v Praze a velkých krajských městech.

Dlouhodobé ubytování

Dostupnost získání ubytování a ceny podnájmů se odvíjejí od jejich geografické polohy. Ve větších městech zaplatíte za podnájem daleko více než ve městech menších nebo na venkově.

Ve větších městech je velmi rozšířené pronajímání bytů, kdy cena závisí na velikosti bytu, lokalitě, vybavenosti a také stáří stavby. V Praze jsou ceny nepoměrně vyšší než na zbývajícím území České republiky. Poměrně vysoké ceny začínají být i ve všech krajských městech.

Společná nabídka zaměstnání a bydlení není v České republice příliš rozšířená. Většinou si musíte najít bydlení bez pomoci zaměstnavatele. Více informací z této oblasti získáte na obecních úřadech nebo u realitních kanceláří v místě, kde máte zájem získat ubytování. Nabídky na pronájem a prodej naleznete většinou také na specializovaných internetových stránkách. Také si můžete sami zadat poptávku po ubytování podle vašich požadavků. Využít můžete také inzertní noviny (Avizo, Annonce).

Nájem se platí zpravidla měsíčně a často se skládá záloha ve výši nájemného alespoň za jeden měsíc dopředu. Do nákladů na bydlení je třeba počítat nejen nájem, ale také příspěvek do fondu oprav, daň z nemovitosti (pokud máte byt v osobním vlastnictví), poplatky za odpad, elektřinu, vodu, topení atd.

Pokud chce v České republice zakoupit nemovitost (byt nebo dům) občan jiného státu EU/EHP, musí být držitelem průkazu o povolení k pobytu pro státního příslušníka Evropského společenství. Výjimkou jsou pozemky zemědělské a lesní, ty mohou nabývat jen „cizozemci s průkazem o povolení k pobytu pro státního příslušníka členského státu Evropských společenství, pokud jsou evidováni v evidenci zemědělských podnikatelů u příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností v tuzemsku podle zvláštního zákona, a jejichž trvalý pobyt je alespoň 3 roky“ (§ 17/1 devizového zákona).

Při koupi, prodeji a jiné transakci je třeba mít notářské potvrzení, verifikací podmínek transakce, což je také zpravidla jedna ze služeb realitních agentur.

www.czech.cz
oficiální stránka České republiky

byty.hyperinzerce.cz

nabídka realit

reality.avizo.cz

nabídka realit

www.domavcr.cz

praktické informace o České republice

ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ A PÉČE

Před vycestováním do České republiky nezapomeňte navštívit svoji zdravotní pojišťovnu. Pro případné poskytnutí zdravotní péče je totiž nutné se prokázat formulářem nebo Evropským průkazem zdravotního pojištění (EHIC) vydaným pojišťovnou ve vaší domovské zemi. Tento formulář si musíte nechat vystavit před vycestováním do ČR. To platí i pro členy vaší rodiny.

Jakmile se v ČR usídíte a začnete pracovat na základě pracovní smlouvy, náklady na zdravotní péči budou hrazeny zdravotní pojišťovnou v ČR. Tu si můžete vybrat. Seznam a kontakty na všechny zdravotní pojišťovny v České republice naleznete na stránkách Centra mezistátních úhrad. Péče o zdraví v ČR je systém založený na veřejných službách, financovaný převážně z veřejných prostředků. Účast na veřejném zdravotním pojištění je v ČR daná zákonem a není tedy k jeho vzniku třeba žádného jednání s pojišťovnou.

Vedle zaměstnanců má nárok být pojištěn v rámci veřejného zdravotního pojištění občan EU a rodinný příslušník z titulu trvalého pobytu nebo evropských nařízení, která se vztahují především na zaměstnance, živnostníky a podnikatele a jejich rodiny. U zdravotní pojišťovny je nutno se registrovat, pouze zaměstnanci jsou registrováni zaměstnavatelem.

Občané EU a jejich rodinní příslušníci, pokud mají nárok na vstup do českého systému veřejného zdravotního pojištění, mají nárok na stejná práva jako čeští občané.

V ČR jsou využívány především veřejné nemocnice, kde je ošetření a pobyt ve většině případů zdarma, pokud jste pojištěncem jedné z českých zdravotních pojišťoven nebo jste vlastníkem EHIC či máte formulář E111. Rovněž se zde nacházejí soukromé nemocnice často s nadstandardní péčí, za kterou se ale platí.

V případě, kdy nejste pojištěn u české zdravotní pojišťovny, by vám lékař měl vystavit „Potvrzení o nároku“. Léky, které vám předepíše lékař, hradí částečně zdravotní pojišťovna. U léků ve volném prodeji musíte uhradit plnou cenu.

65 % pojištěnců v České republice je pojištěno u Všeobecné zdravotní pojišťovny, která byla zřízena zákonem v roce 1992.

www.cmu.cz

Centrum mezistátních úhrad

www.mzcr.cz

Ministerstvo zdravotnictví České republiky

www.vzpj.cz

Všeobecná zdravotní pojišťovna

DOPRAVA

Veškeré informace o autobusových, vlakových a MHD spojích naleznete na internetové stránce www.idos.cz nebo můžete volat nonstop linku 900 144 444 (cena: 14 Kč/min.).

Díky poloze v samém „srdci“ Evropy se stala Česká republika tranzitní zemí. Proto se věnuje zlepšování dopravní infrastruktury velká pozornost a díky tomu do země proudí velké množství finančních prostředků, nejen z fondů EU.

Dopravní síť v České republice je velmi hustá. V rámci Evropské unie drží ČR dokonce primát v hustotě železniční sítě. Vedle železnice je velmi využívána silniční doprava, všechny druhy městské hromadné dopravy a v mezinárodním měřítku především doprava letecká.

Automobilová doprava

Dálniční síť i síť rychlostních silnic se stále buduje. Cílem je, aby území bylo účelně propojeno sítí dálnic.

Maximální povolená rychlost na dálnici je 130 km/h, na silnici pro motorová vozidla 90 km/h a v obci 50 km/h. Za užívání sítě dálnic a rychlostních silnic v ČR se platí dálniční poplatky. Cena se liší podle délky platnosti poplatku. Dálniční kupóny je možno zakoupit v provozovnách České pošty, na čerpacích stanicích, na hraničních přechodech a na jiných místech poskytujících služby pro motoristy. Prodejní místa kupónů jsou označena samolepkou a při jejich koupi je k dispozici informační leták.

Autobusová doprava funguje na standardní úrovni a bývá lidmi hojně využívána. V zemi operuje mnoho soukromých dopravců, takže si lze najít přímé rychlé spojení mezi městy i spoj, který dojíždí i do malých odlehlých obcí.

V ČR je velice dobře rozvinuta městská hromadná doprava, která je provozována v každém větším městě.

Vlaková doprava

Železniční síť pokrývá podstatnou část země. České dráhy přišly s cenovou politikou, která zvýhodňuje určité skupiny jako jsou například rodiny, studenti, a nabízí širší spektrum produktů. Například je možné zakoupit zákaznickou kartu, která jízdenky podstatně zlevňuje. Vlaková doprava je hojně využívaným způsobem přepravy. Nejrychlejší jsou vlaky Intercity a Eurocity, které také spojují ČR se sousedními státy. Na tratích mezi Prahou, Ostravou, Vídní a Bratislavou byly nově uvedeny do provozu moderní vlaky typu Pendolino.

Letecká doprava

Přímé i nepřímé lety do ČR přijímá mezinárodní letiště v Praze – Ruzyni, které je situováno přibližně 20 km severozápadně od centra města.

www.mdcr.cz – Ministerstvo dopravy ČR
www.czech.cz – oficiální stránka České republiky
www.mapy.cz – mapový vyhledávač pro ČR
www.skoda-auto.com/cze/services/routeplanner – plánovač tras
www.cd.cz – České dráhy
www.csa.cz – České aerolinie
www.prg.aero – letiště Praha Ruzyně

Vnitrostátní leteckou dopravu zajišťuje společnost České aerolinie (ČSA) na linkách mezi Prahou, Ostravou, Brnem a Karlovými Vary. Malá letadla určená k letům do mnoha míst republiky nebo k vyhlídkovým letům nabízejí k pronájmu specializované společnosti.

Přesun auta

Automobily s technickým osvědčením obsahujícím certifikát ES (tj. vozidla s globální homologací) nemusejí podstoupit další testy.

Ojeté vozy starší 8 let, které nemají globální typové schválení podle evropské směrnice, nesmějí být do České republiky přiváženy.

Vozidlo musíte přihlásit na příslušném magistrátu nebo městském úřadu, kde také získáte další informace. Registrační poplatky kvůli změně pobytu u registrovaných automobilů nejsou jednotné. Velmi často je poplatek prominut právě pro změnu pobytu například pro pracovníky, kteří žijí v jedné zemi, ale pracují v druhé zemi EU, nebo studentům. Poplatek se také nemusí platit, pokud majitel užívá svůj automobil v jiné členské zemi pouze 6 měsíců z 12. Týká se to osobních aut i vozidel určených k podnikatelské činnosti, zásadně se však nevztahují na automobily určené k převozu cestujících a na vozy převážející zboží pro další obchod.

Řidičský průkaz

Příslušník státu Evropské unie, který je držitelem řidičského průkazu Evropských společenství a který má na území České republiky bydliště, může (nemusí) požádat příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností o vydání řidičského průkazu výměnou za řidičský průkaz Evropských společenství. Může tak učinit i v případě, že řidičský průkaz ztratil, byl mu odcizen, zničen nebo poškozen. Držitel řidičského průkazu, který si průkaz nechal vyměnit, může zažádat o uschování původního řidičského průkazu do doby opětovné výměny.

Bodový systém

Bodový systém hodnocení řidičů je jedním z mnoha opatření ke snížení počtu a následků dopravních nehod v České republice. Evidence údajů o řidičích i počtu bodů je vedena v registru řidičů, který je informačním systémem, jehož správcem je obecní úřad obce s rozšířenou působností. Registr řidičů je informačním systémem veřejné správy podle zvláštního zákona.

Řidič na základě dosažení horní hranice povoleného počtu bodů (12) přijde na rok o řidičský průkaz a před jeho získáním bude muset skládat opět zkoušku. Bodové konto ovlivňuje i roční doba bez přestupku, řidič tak sníží své konto o čtyři body.

V případě řidiče, který je držitelem řidičského průkazu, který nemá na území České republiky trvalý pobyt nebo přechodný pobyt na dlouhodobé vízum na dobu delší než jeden rok, vede registr řidičů obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu byl poprvé spáchán skutek, na základě kterého byl řidič zařazen do registru řidičů.

Řidič nesmí při jízdě vozidlem držet v ruce nebo jiným způsobem telefonní přístroj nebo jiné hovorové nebo záznamové zařízení.

V České republice byla zavedena povinnost celodenního a celoročního svícení.

Povinností řidiče, mimo řidiče tramvaje, je podle zákona umožnit chodci, který je na přechodu pro chodce nebo se jej zřejmě chystá použít, nerušené a bezpečné přejít vozovky. Proto se musí řidič takového vozidla přibližovat k přechodu pro chodce takovou rychlostí, aby mohl zastavit vozidlo před přechodem pro chodce, a pokud je to nutné, je povinen před přechodem pro chodce vozidlo zastavit.

Body: Porušení celodenního svícení – 1 bod; Řízení pod vlivem alkoholu – 3-7 bodů; Řízení bez řidičského průkazu – 7 bodů

www.mdcz.cz

Ministerstvo dopravy ČR

www.novapraavidla.cz

nová pravidla silničního provozu

www.portal.gov.cz

Portál veřejné zprávy České republiky

VZDĚLÁVACÍ SYSTÉM ČR

Univerzita Karlova založená v roce 1348 patří mezi nejstarší světové univerzity a dnes je jednou z nejvýznamnějších vzdělávacích a vědeckých institucí v České republice, uznávanou v kontextu evropském i světovém. Její vědecký a pedagogický výkon i unikátní historická tradice z ní činí významnou kulturní instituci.

Vzdělávání dospělých jako součást celoživotního učení tvoří v České republice jediný systém, nýbrž se uskutečňuje několika různými způsoby (např. vzdělávání uchazečů o zaměstnání). Součástí vzdělávacího systému je také základní umělecké, jazykové a zájmové vzdělávání.

Občané jiných států EU a jejich rodinní příslušníci mají přístup ke vzdělávání a školským službám za stejných podmínek jako státní občané České republiky.

Český vzdělávací systém zahrnuje:

Předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání dětí zpravidla ve věku 3–6 let zabezpečuje mateřská škola.

Základní vzdělávání

Základní vzdělávání má 9 ročníků a člení se na první a druhý stupeň. První pěti-letý stupeň je poskytován základními školami, druhý čtyřletý stupeň může být kromě základní školy absolvován také na víceletém gymnáziu nebo osmileté konzervatoři.

Povinná školní docházka

Trvá devět let, obvykle od 6. do 15. roku dítěte a plní se v základní škole, případně nižších ročnících víceletých gymnáziích nebo konzervatoře. Pro děti občanů EU, které plní povinnou školní docházku, je krajský úřad povinen zajistit bezplatnou dopravu k začlenění do základního vzdělávání, včetně výuky českého jazyka.

Střední vzdělávání

Vzdělávací programy středního vzdělávání se rozlišují na:

Střední vzdělání s maturitní zkouškou – 4leté. Přípravuje studenty k výkonu náročnějších kvalifikovaných povolání nebo ke studiu na terciární úrovni a je ukončeno maturitní zkouškou. Střední vzdělání s výučním listem – 2 nebo 3leté. Přípravuje studenty pro výkon kvalifikovaných činností, kde převládá manuální práce. Je ukončeno závěrečnou zkouškou a udělením výučního listu. Absolventi tohoto vzdělávacího programu mohou v rámci nástavbového studia získat maturitní zkoušku.

Střední vzdělání – 1 nebo 2leté je určeno pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, je ukončeno závěrečnou zkouškou. Druhy středních škol jsou gymnázium, střední odborná škola a střední odborné učiliště. Výuka probíhá v češtině, existují však i dvojazyčné školy.

Vzdělávání v konzervatoři

Vzdělávací program konzervatoře představuje velmi specifický druh vzdělávání v oblasti hudby, tance, zpěvu a dramatického umění a je ukončen maturitní zkouškou nebo absolutoriem.

Vyšší odborné vzdělávání

Program vyššího odborného vzdělávání – 3 nebo 3,5letý prohlubuje znalosti a dovednosti získané ve středním vzdělání a poskytuje praktickou přípravu pro výkon náročných činností. Vyučovacím jazykem může být i cizí jazyk. Studium je ukončeno absolutoriem.

Vysokoškolské vzdělávání

Vysokoškolské vzdělávání je poskytováno na třech úrovních:

www.msm.cz – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

www.nuov.cz – Národní ústav odborného vzdělávání

www.uiv.cz – Ústav pro informace ve vzdělávání

www.edu.cz – Školský vzdělávací a informační portál

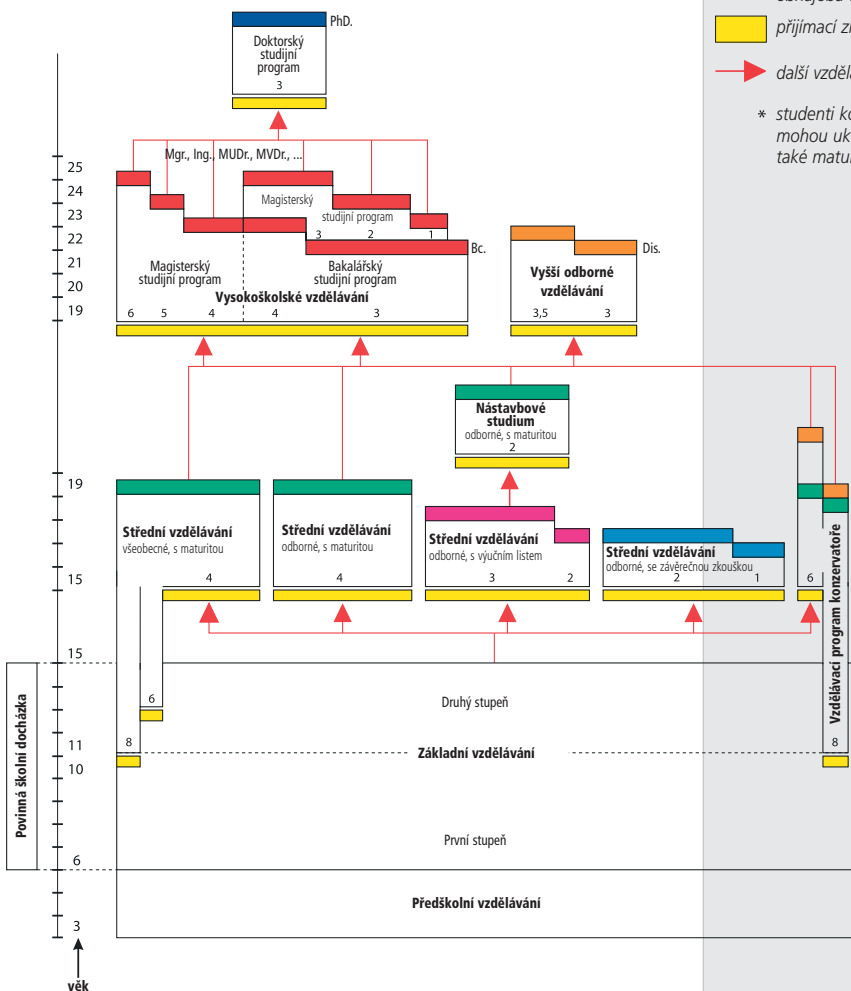
www.domavcr.cz – Doma v ČR, sekce Vzdělávání

www.atlasskolstvi.cz – Atlas školství

Bakalářský studijní program – 3 nebo 4letý. Je zaměřen na přípravu k výkonu povolání nebo ke studiu v navazujících magisterských programech. Je ukončen státní závěrečnou zkouškou. **Magisterský studijní program** navazující na bakalářský studijní program může být 1–3letý a samostatný magisterský studijní program 4–6letý. Studium je zaměřeno na získání teoretických poznatků a je ukončeno státní závěrečnou zkouškou (popř. rigorózní zkouškou), jejíž součástí je obhajoba diplomové práce. **Doktorský studijní program** – 3–4letý je určen absolventům magisterských programů a ukončuje se státní doktorskou zkouškou a obhajobou disertační práce. Vysoké školy nabízí studium také v cizích jazycích, převážně v angličtině a němčině.

Vysvětlivky:

- závěrečná zkouška
- závěrečná zkouška + vjuční list
- maturitní zkouška
- absolutorium
- státní závěrečná zkouška
státní rigorózní zkouška
- státní doktorská zkouška +
obhajoba disertační práce
- přijímací zkouška
- další vzdělávací úroveň

OSOBNÍ ŽIVOT

Ve srovnání s ostatními evropskými zeměmi patří Česká republika mezi země s nadprůměrnou intenzitou rozvodovosti. Úroveň rozvodovosti se v roce 2006 vyšplhala až na 49 % manželství končících, zatímco počátkem 90. let se pohybovala okolo 35 %.

Narození

Rodiče dítěte narozeného na území České republiky musí splnit řadu administrativních kroků. Pokud se na území ČR narodí dítě cizinci, má oznamovací povinnost porodnice, která oznámí narození dítěte matričnímu úřadu. Matriční úředník zapíše narozené dítě do Knihy narození, vystaví dítěti český rodný list (který si na úřadě později vyzvednete).

Aby byl rodný list dítěte uznán státem původu (nebo ve státě, kde jste byli naposledy hlášeni k trvalému pobytu), musí rodiče dítěte po vydání rodného listu matričním úřadem nechat přeložit rodný list dítěte soudním tlumočnickem do svého mateřského jazyka a nechat rodný list výše ověřit (tzv. superlegalizací; o její nutnosti vás může informovat vaše ambasáda) obecním úřadem. Poté je nutné zkontaktovat zastupitelský úřad, aby bylo dítě zapsáno do pasu rodičů nebo mu byl vystaven vlastní cestovní doklad. Při příjmu těhotné ženy – občanky EU (bez trvalého pobytu na území ČR) do porodnice je vhodné, aby žena vlastnila Evropský průkaz pojištěnce (musí být zajištěna úhrada nákladů spojených s porodem).

Sňatek

V ČR je možno uzavřít občanský nebo církevní sňatek. Byl-li uzavřen občanský sňatek, nemají následně náboženské obřady právní následky. Byl-li uzavřen církevní sňatek, nelze následně uzavřít občanský sňatek. Zákon upravující sňatky se nazývá Zákon o rodině. Reguluje uzavírání a rozvod manželství, právní aspekty sňatku a úpravu majetku.

Každá osoba, která je svobodná a dosáhla věku 18 let, může uzavřít manželství. Osoby mladší 18 let mohou uzavřít sňatek jen s povolením soudu. Sňatek není povolen mezi blízkými příbuznými, mezi osobou a jeho/jejím rodičem, mezi osvojeným dítětem a jeho osvojitelem.

Snoubenci mohou uzavřít manželství:

- na matričním úřadě podle místa trvalého pobytu jednoho ze snoubenců (popřípadě kde byl přihlášen naposledy k trvalému pobytu) nebo na libovolném matričním úřadě,
- před obecním úřadem, úřadem městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města, které patří do správního obvodu matričního úřadu a nejsou matričním úřadem, za předpokladu, že zde má alespoň jeden ze snoubenců trvalý pobyt,
- před orgánem státem registrované církve nebo náboženské společnosti.

Pokud žádný ze snoubenců není a ani dříve nebyl přihlášen k trvalému pobytu na území ČR, je odpovědný příslušný matriční úřad, v jehož správním obvodu bude manželství uzavřeno.

Pokud má být manželství uzavřeno před jiným než příslušným matričním úřadem nebo na kterémkoli vhodném místě, je třeba obrátit se na matriční úřad v místě trvalého pobytu jednoho ze snoubenců. (Podrobné informace poskytnete tento matriční úřad).

www.domav.cz – praktické informace o České republice

www.portal.gov.cz – Portál veřejné správy České republiky

www.dzs.cz – Dům zahraničních služeb (MŠMT)

portal.mpsv.cz – Portál Ministerstva práce

a sociálních věcí

Rozvod

V případě, že manželství je trvale a hluboce rozvráceno a nelze očekávat obnovení manželského soužití, existuje v České republice možnost rozvodu. Rozvod však nesmí být v rozporu se zájmy nezletilých dětí. Manželství rozvádí místně a věcně příslušný soud. Před rozhodnutím o rozvodu manželství je nutné vypořádat následnou péči o nezletilé děti. Poměry nezletilých dětí na dobu po rozvodu je nutné upravit soudem v případě jakéhokoli rozvodu. V rámci toho je nutné k soudu podat samostatný návrh, který se samostatně řeší v řízení odděleném od rozvodu.

Existuje rozvod smluvený, běžný a ztižený.

Úmrtí

Osoba by měla zanechat závěť, ve které je třeba upravit majetkové záležitosti. Tato závěť by měla být napsána a podepsána vlastní rukou. Pokud to není možné, měla by být závěť podepsána vlastní rukou zůstavitele a podepsána dalšími dvěma svědky. V případě, že osoba zemře bez závěti, rozhoduje o rozdělení majetku zemřelého soud podle zákona, který se nazývá občanský zákoník. V případě úmrtí osoby je třeba zajistit pohřeb a vykonat poslední vůli. Pohřeb pomáhá zajistit na základě domluvy pohřební služba. Nejbližší rodina zesnulého může dostat finanční příspěvek ke krytí nákladů spojených s pohřbem. Vdova/vdovec a její/jeho děti mohou dostat dávky ze sociálního pojištění. Tyto dávky se nazývají vdovský/vdovecký důchod a sirotčí důchod.

KULTURNÍ A SPOLEČENSKÝ ŽIVOT

Cizinci nejladněji hodnotí české památky, přírodu, pivo a hlavní město Prahu. K aktivitám osobního volna mladší populace patří především sport, studium jazyků a zábava, starší část obyvatelstva dává přednost sledování televize, domácím pracím, péči o děti, koníčkům a také chataření, jež ve svých počátcích navazovalo na tradici trampování, avšak bylo i důsledkem omezených možností cestování.

Česká republika může bezesporu nabídnout i mnoho dalších možností kulturního vyžití. Všeobecně oblíbenou formou trávení volného času je také návštěva divadla, hudebních koncertů či kina. Oblíbená je návštěva historických památek hradů, zámků, církevních a přírodních památek, mezi něž patří národní parky, chráněné krajinné oblasti, jeskyně a mnoho dalších. Díky bohatému výskytu léčivých minerálních pramenů na území státu, je rozšířené i lázeňství. Ze sportovních aktivit je populární fotbal, je zde bohatá tradice ledního hokeje, tenisu, oblíbená je cyklistika, turistika, sjezdové a běžecké lyžování, ale i takové sporty jako jsou horolezectví či aerobik.

www.czech.cz – oficiální stránka České republiky
portal.gov.cz – Portál veřejné správy České republiky
www.unesco.cz – kulturní a společenský život v ČR
www.mkcr.cz – Ministerstvo kultury České republiky
www.czso.cz – Český statistický úřad

UŽITEČNÉ INFORMACE

Více než tři čtvrtiny oslovených Čechů věří, že české pivovary „prorazí“ do zahraničí (24 % rozhodně ano, 53 % spíše ano). Toho, že by naopak české pivo u nás mohlo být vytlačeno zahraničními značkami, se respondenti v naprosté většině neobávají (39 % rozhodně ne, 38 % spíše ne).

Česká koruna k euru nadále posiluje. Na začátku roku 2007 bylo možné dostat za jedno euro dvacet sedm korun.

www.mfcr.cz – Ministerstvo financí České republiky
www.finance.cz – server o financích
www.svs-cr.cz – Státní veterinární správa České republiky
www.vetkom.cz – Komora veterinárních lékařů

Nákupy

Otevírací doba obchodů v ČR závisí na lokalitě a povaze obchodní činnosti. Obchody jsou otevřené zpravidla od pondělí do pátku, otevírací doba je od 8.00/9.00 do 18.00/19.00 hodin. Mluvíme-li o menších obchodech v centru města, v sobotu je prodej omezen, od 09.00 do 13.00 hodin, v neděli bývá zavřeno. Ve městech a mnohých turistických oblastech jsou obchody přizpůsobené návštěvnosti, často mají večerní prodej. Lékárny mají běžnou otevírací dobu 9.00-18.00 hodin. V každém větším městě funguje pohotovost a lékárna, kde lze zakoupit běžně dostupné typy léků. V ČR existují sítě supermarketů a nákupních center, které mají prodlouženou otevírací dobu. Možnost platby prostřednictvím platební karty je velmi rozšířená, přesto v restauracích, hospodách a menších obchodech je lepší mít u sebe hotovost.

Bankovní účet

Běžný účet si může v ČR otevřít každý občan EU, který má způsobilost k právním úkonům, i když úvěrová instituce není povinná takovou smlouvu uzavřít. V ČR existují dva druhy úvěrových institucí, které jsou oprávněny přijímat vklady od veřejnosti, a to jsou banky a družstevní záložny. Jako občan EU potřebujete ve většině případů pouze dokument prokazující vaši identitu (pas, občanský průkaz), případně dalších osob, které budou mít přístup na účet, podepsanou smlouvu mezi vámi a bankou a základní vklad (výše je rozdílná).

V České republice naleznete mnoho bankovních domů. Většina zdejších bank je vlastněna nadnárodními evropskými korporacemi. Banky s celonárodní působností mají velmi hustou síť bankomatů. Ve většině obchodů se dá nakupovat s platební kartou. Místní specialitou jsou časté poplatky spojené s bankovními transakcemi.

Stěhování zvířat

Při cestování se psy, kočkami nebo fretkami z členských států EU do České republiky musí být splněny některé požadavky. Zvíře musí být vybaveno pasem, identifikačním mikročipem nebo tetováním a očkovaním proti vzteklině. Členské státy mohou povolit cestování s mláďaty mladšími 3 měsíci, která nejsou očkována proti vzteklině, pokud jsou provázena pasem a od narození pobývala v tomtéž místě, aniž by přišla do styku s volně žijícími zvířaty, nebo jsou provázena matkou, na které jsou závislá.

Při obchodování se zvířaty v zájmovém chovu musí majitel vlastnit potvrzení veterinárního lékaře, že 24 hodin před odesláním zvířata bylo provedeno klinické vyšetření a zvířata byla shledána v dobrém zdravotním stavu a jsou schopna přepravy do místa určení.

Registrační postupy

V oblasti zaměstnání nemají občané EU žádné jiné povinnosti než občané ČR. K výkonu zaměstnání nepotřebují žádné povolení. Stejně tak i rodinní příslušníci občanů EU mohou být zaměstnáni bez pracovního povolení. Jedinou výjimku tvoří zaměstnávání ve veřejné správě, které je vyhrazeno pouze českým občanům.

Jedinou povinnost v souvislosti se zaměstnáváním občanů EU má zaměstnavatel.

Ten musí nahlásit jejich zaměstnání úřadu práce nejpozději v den jejich nástupu do práce za účelem jejich evidence. Stejnou povinnost má i jiná osoba, k níž jsou tito cizinci na základě smlouvy k výkonu práce vysláni, tedy ať již od svého zahraničního zaměstnavatele či od zaměstnavatele českého.

Jak najít práci v ČR

EURES

Evropský portál EURES nabízí nejen vyhledávání pracovních míst převzatých z databází českých úřadů práce, ale rovněž možnost založení účtu můj EURES. Dále je možné navštívit český portál EURES na stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí, kde naleznete odkaz „Hledáte práci v ČR“ (rovněž v anglické verzi). Samozřejmě můžete navštívit jednoho z 15 EURES poradců, kteří sídlí na úřadech práce ve všech krajských městech České republiky a Vsetíně.

Úřady práce

Úřady práce vám nabízejí několik možností, jak vylepšit svoji pozici při hledání nového zaměstnání. Základní možností je procházet (možno v asistenci zprostředkovatele) databázi volných pracovních míst, do které zaměstnavatelé mají ze zákona povinnost nahlášovat všechna volná místa. Vedle toho úřady práce nabízejí například poradenství při volbě povolání nebo možnosti rekvalifikace.

Agentury práce

Při hledání práce přes agenturu je potřeba si ověřit, zdali je agentura držitelem licence pro zprostředkování zaměstnání. Většina agentur má svoje internetové stránky, takže vše naleznete tam. Regionální agentury nejlépe naleznete v telefonním seznamu. Zprostředkovatelské služby by měly být poskytnuty bezplatně.

Sdělovací prostředky a internet

V celostátním tisku je problematika zaměstnanosti často věnována celé příloha, která vychází periodicky (MF DNES – úterý a čtvrtek, Hospodářské noviny – pondělí, Lidové noviny – středa). Další tištěné zdroje nabídek jsou například noviny Jobmaster, Avízo či Annonce.

Velkým zdrojem volných pracovních míst jsou internetové portály. Nejenže zde můžete vyhledávat nabídky přímo od zaměstnavatelů či agentur, ale často můžete i vložit svůj životopis do databáze, kterou pak procházejí zaměstnavatelé při hledání pracovníků.

Minimální mzda je nejnižší přípustná výše odměny za práci v pracovněprávním vztahu. Její základní právní úprava je stanovena zákoníkem práce. Základní sazba minimální mzdy pro stanovenou týdenní pracovní dobu 40 hodin činí 8 000 Kč za měsíc nebo 48,10 Kč za hodinu.

eures.europa.eu – Evropský portál EURES

portal.mpsv.cz/eures – EURES

na portálu Ministerstva práce a soc. věcí

portal.mpsv.cz/sz/local – informace z úřadů práce

portal.mpsv.cz/sz/obcane/zpr_prace – kontrola licence agentur práce

www.jobs.cz – server pro vyhledávání práce

www.prace.cz – server pro vyhledávání práce

www.telefonniseznam.o2active.cz – telefonní seznam

ŽÁDOST O PRÁCI

Novinkou na internetovém portálu Ministerstva práce a sociálních věcí (portal.mpsv.cz) je možnost uveřejnění nabídky práce (inzerát uchazeče) nebo po zaregistrování vyvěšení svého životopisu s možností nechat si zasílat nové nabídky práce na email.

Nejčastějším způsobem žádosti o pracovní místo je předložení (zaslání) motivačního dopisu a životopisu. Ne všude je tento způsob nejvhodnější. Pokud hledáte manuální práci, bude výhodnější kontaktovat zaměstnavatele osobní návštěvou. Většina zaměstnavatelů vyžaduje aktivní znalost českého jazyka, proto by i vaše žádost tomuto faktu měla být přizpůsobena. Případně se předem informujte o preferovaných jazykových znalostech.

Motivační dopis

Text dopisu by měl být krátký a výstižný. Obsahově by měl být dopis zaměřen na oblast, ve které se o místo ucházíte. Měl/a byste naznačit, proč se o dané místo ucházíte a co můžete zaměstnavateli nabídnout. U větších firem nahrazuje motivační dopis již připravený dotazník, který je zaměřen na témata zajímavá zaměstnavatele.

Curriculum Vitae (CV)

Životopis je většinou vyžadován ve strukturované podobě. Měl by obsahovat následující položky:

- osobní data – jméno a příjmení, adresu, telefonní kontakt, email, datum narození, národnost
- vzdělání – informace o dosaženém vzdělání (od střední školy dál)
- pracovní zkušenosti – nejdůležitější část, měla by obsahovat název pracovní pozice, krátký popis činnosti, časové rozmezí (absolventi mohou uvést sezónní práce či krátkodobé pracovní zkušenosti)
- další kvalifikace – jazyková znalost, počítačová gramotnost, řidičský průkaz a další certifikáty či vykonaná školení
- zájmy – velmi stručný soupis osobních aktivit a získaných zkušeností
- reference – jména a kontakty na předchozí zaměstnavatele

Pohovor

Pokud je uchazeč pozván k výběrovému řízení či pohovoru, měl by si s sebou vzít životopis a kopie všech získaných certifikátů či osvědčení. V některých případech může být doplňkem pohovoru i psychologický test.

Pracovní smlouvy a pracovní právo ve zkratce

Před uzavřením pracovní smlouvy je zaměstnavatel povinen seznámit zaměstnance s jeho právy a povinnostmi.

Nezbytné náležitosti pracovní smlouvy jsou: druh práce, místo výkonu práce a den nástupu do práce. Smlouva musí být uzavřena písemně, jedno vyhotovení musí dostat zaměstnanec. Pokud nejsou ve smlouvě obsažena práva a povinnosti, musí být zaměstnanec do jednoho měsíce od nástupu do zaměstnání písemně informován.

Pracovní poměr vzniká dnem, kdy byl sjednán v pracovní smlouvě nástup do práce. Sjednaný obsah pracovní smlouvy lze změnit jen tehdy, dohodnou-li se zaměstnavatel a zaměstnanec na jeho změně. Pracovní poměr může být rozvázán: dohodou, výpovědí, okamžitým zrušením, zrušením ve zkušební době. Pokud zaměstnavatel poruší některá z ustanovení pracovní smlouvy, je možné obrátit se na oblastní inspektorát práce, kde budou váš problém řešit.

eures.europa.eu – Evropský portál EURES
portal.mpsv.cz/eures – stránky EURES na portálu Ministerstva práce a soc. věcí
portal.mpsv.cz/sz/obcane/zpr_prace – kontrola licence agentur práce
www.suip.cz – Státní úřad inspekce práce

Přímé daně

Daň z příjmu fyzických osob má stoupající sazby, které se pohybují v rozsahu 12–32 %. Tato daň se uplatňuje na příjmy zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných. Zaměstnavatel sráží daň zaměstnancům z platu. Osoby samostatně výdělečně činné platí zálohy a každoročně podávají daňové přiznání s vyúčtováním daně z příjmu. Každý plátcе daně si může ze základu daně odečíst nezdanitelný základ daně ve výši 38 040 Kč ročně a řadu dalších odpočtů jako například dary na veřejně prospěšné účely, příspěvky na důchodové připojištění, příspěvky odborovým organizacím nebo příslušnou částku za každé vyživované dítě. Po odečtení všech odečitatelných položek je příjem předmětem daně, přičemž sazby jsou stanoveny v závislosti na vypočteném objemu.

Příjem právnických osob je předmětem daně z příjmu právnických osob ve výši 26 procent.

Předmětem daně z nemovitosti jsou pozemky a stavby. V případě půdy je daň založena na rozloze nebo na ceně půdy. Sazba daně závisí na kvalitě půdy, umístění a použití. V případě staveb je základ daně stanoven v závislosti na velikosti zastavěné plochy a sazba daně se odvíjí od využití této stavby. Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok.

Sazby daně dědické a darovací se pohybují v rozmezí 0,5 až 40 % v závislosti na vztahu mezi zůstavitelem a dárce, případně dědicem a obdarovaným (v případě dědictví mezi rodiči a přímými potomky není placena žádná daň).

Nepřímé daně

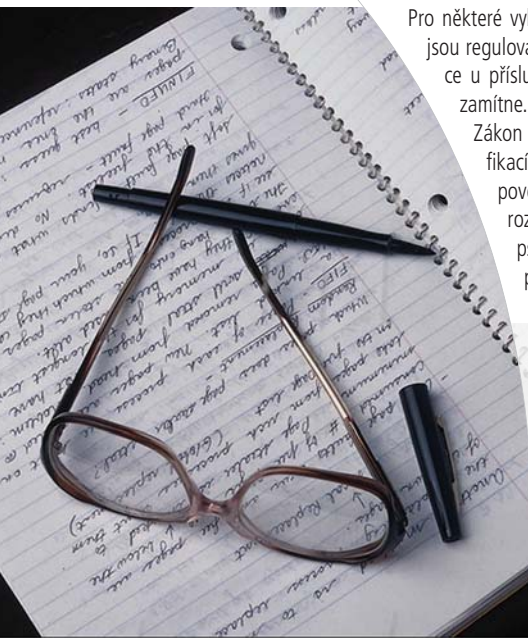
Daň z přidané hodnoty je harmonizována s příslušnými právními předpisy EU. DPH se vztahuje na většinu zboží vyrobeného v České republice a poskytnutých služeb stejně jako na zboží dovezené na území ČR. Základní sazba je stanovena na 19 % a snížená sazba na 5 %, přičemž většina zboží a služeb je zdaněna sazbou základní. Spotřební daně jsou rovněž harmonizovány s příslušnými právními předpisy EU. Spotřební daně se uplatňují na výrobu a dovoz minerálních olejů, lihu, piva, vína a tabákových výrobků na území EU. Sazby daně pro příslušné komodity jsou stanoveny pevnými sazbami a právní základ pro tyto daně je stanoven v zákoně.

Daňová problematika je v České republice poměrně velmi diskutovaným tématem. Po změně vlády je možné, že brzy dojde k transformaci daňové soustavy.

portal.gov.cz – Portál veřejné správy České republiky
business.center.cz/business/finance/dane
 – daně a poplatky na stránkách Business Centra
www.mfcr.cz – Ministerstvo financí

UZNÁVÁNÍ KVALIFIKACÍ

Pro některé vybrané profese je v ČR potřeba uznání kvalifikace. Tyto profese jsou regulované a musíte tedy podat žádost o uznání své odborné kvalifikace u příslušného uznávacího orgánu v ČR, který vaši žádost uzná nebo zamítne.

Zákon o uznávání odborné kvalifikace upravuje postup uznávání kvalifikací žadatelů (občanů EU), kteří chtějí vykonávat v ČR regulované povolání nebo činnost. Regulovaným povoláním nebo činností se rozumí takové povolání nebo činnost, pro jejichž výkon jsou předepsány určité požadavky, bez jejichž splnění nemůže osoba toto povolání či činnost vykonávat (např. stupeň a obor vzdělání, praxe, bezúhonnost, zdravotní způsobilost).

Na stránkách Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pod odkazem „Uznávání profesních kvalifikací“ naleznete:

- databázi regulovaných povolání nebo činností
- seznam uznávacích orgánů ČR, kontaktní adresy
- formulář žádosti o uznání odborné kvalifikace
- další související informace

Uznání zahraničního vysokoškolského vzdělání

Absolvent zahraniční vysoké školy může požádat o uznání zahraničního vysokoškolského vzdělání a kvalifikace. Nutným předpokladem je vlastnit zahraniční doklad o studiu nebo ukončení studia. Písemná žádost se podává na:

- rektorátu veřejné vysoké školy, která uskutečňuje obsahově obdobný akreditovaný studijní program;
- Ministerstvu obrany, jde-li o vysokoškolské vzdělání získané v oblasti vojenství;
- Ministerstvu vnitra, jde-li o vysokoškolské vzdělání získané v oblasti bezpečnostních sil;

Na úřadě předložíte písemnou žádost (formuláře nejsou stanoveny, můžete využít vzor žádosti na internetových stránkách Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy nebo veřejné vysoké školy) o uznání zahraničního vzdělání a kvalifikace, která musí obsahovat datum narození, adresu trvalého bydliště, název a adresu zahraniční vysoké školy, název studijního programu a oboru studia, datum zahájení a ukončení studia. K žádosti je zapotřebí přiložit úředně ověřenou a do českého jazyka přeloženou kopii diplomu a seznam vykonaných zkoušek nebo dodatek k diplomu. Přílohy musí být ověřeny apostilou nebo superlegalizovány.

Lhůta pro vyřízení žádosti je 30 dnů. Proti zamítavému rozhodnutí lze podat odvolání k Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, pokud o uznání rozhodovala veřejná vysoká škola, nebo přímo k ministryni školství, jestliže napažené rozhodnutí vydalo příslušné ministerstvo.

www.mpo.cz – Ministerstvo průmyslu a obchodu
www.msmt.cz – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
www.atlaskolstvi.cz – Atlas školství

SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

Každá osoba vykonávající pracovní činnost v ČR je pojištěna u České správy sociálního zabezpečení. Je zákonnou povinností zaměstnavatele odvádět z platu zaměstnance příspěvek na sociální pojištění. Z hrubého platu zaměstnance strhává pro tyto účely 8 %. Zaměstnavatel sám platí za zaměstnance sociální pojištění ve výši 26 % jeho hrubého platu. Tento systém má lidem poskytnout podporu v životních situacích, které tuto podporu vyžadují, ve formě výplaty sociálních dávek nebo poskytováním služeb.

Systém sociálního zabezpečení v ČR je postaven na 3 pilířích:

Povinné sociální pojištění – kryje dávky v době nemoci, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a důchodové pojištění. Doba práce v jiném členském státě EU se v zásadě vždy započítává i pro účely českých zákonů a naopak práce v ČR se započítává cizincům např. do dob důchodového pojištění.

Státní sociální podpora – tou se stát podílí na krytí nákladů na výživu a ostatní základní osobní potřeby dětí a rodin. Pro občana EU je podmíněna tříměsíčním hlášeným pobytem nebo výdělečnou činností. Pokud tedy kterákoliv osoba (ať už občan ČR, občan EU nebo cizinec z třetí země) pracuje, vzniká jí tím nárok na tyto dávky. Stejný nárok mají i jejich rodinní příslušníci, tedy i když sami nepracují.

Sociální pomoc – je poskytována občanům, kteří jsou ve stavu nouze, který jim brání v uspokojování jejich potřeb v nezbytném či přiměřeném rozsahu. Nařízení Rady 1408/71 se na systém sociální pomoci nevztahuje.

Pokud občan EU nebo jeho rodinný příslušník požádají o dávky dle zákona o sociálních službách anebo o dávky dle zákona o hmotné nouzi, je příslušný úřad povinen posoudit, zda žadatel není tzv. neodůvodnitelnou zátěží (sociálního) systému. Úřad toto neposuzuje, pokud má žadatel trvalý pobyt anebo pokud je výdělečně činný. Neodůvodnitelná zátěž systému se posuzuje dle bodového systému a boduje se délka dosavadního pobytu, délka dosavadního zaměstnání či vzdělávání a možnost pracovního uplatnění v budoucnosti (kvalifikace a míra nezaměstnanosti v regionu pobytu občana EU). Pokud úřad rozhodne, že občan EU či jeho rodinný příslušník je zátěží (proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat), oznámí to policii a ta zruší cizinci pobyt – bude-li toto rozhodnutí přiměřené. Zrušením pobytu přestane mít občan EU nárok na dávky (do zrušení pobytu dávky ovšem zřejmě pobírat bude, navzdory tomu, že byl posouzen jako zátěž).

Nárok na podporu při ošetřování člena rodiny se uplatňuje předložením předepsaného tiskopisu, který vystavuje příslušný lékař. Žádost o dávku podávají zaměstnanci u svého zaměstnavatele.

www.cssz.cz – Česká správa sociálního zabezpečení
www.cubp.cz – Český úřad bezpečnosti práce

...pokračování na str. 20

Pracovní neschopnost

Pokud onemocníte, jste povinni uvědomit vašeho zaměstnavatele hned první den absence a doručit zaměstnavateli co nejdříve pracovní neschopenku, kterou vám vystaví lékař. Bez řádně vystavené neschopenky vám nevznikne v ČR nárok na vyplácení nemocenských dávek. Nemocenské dávky vám budou vypláceny měsíčně v běžném výplatním termínu spolu s vaším platem po celou dobu trvání vaší nemoci, max. však po dobu 1 roku nepřetržitě. Výše těchto dávek je upravena zákonem.

Pracovní úraz

V případě pracovního úrazu okamžitě uvědomte svého zaměstnavatele. Neprodleně musí být sepsán protokol, jestliže to zdravotní stav dovoluje. Pokud jsou přítomni svědci, musí být také vyslechnuti. Pro podrobnější informace můžete kontaktovat v ČR místní pobočku České správy sociálního zabezpečení.

ZTRÁTA ZAMĚŠTNÁNÍ

V případech, kdy je se zaměstnancem sjednán v pracovní smlouvě pracovní poměr na dobu určitou, končí pracovní poměr uplynutím sjednané doby. Pokračuje-li zaměstnanec v práci s vědomím zaměstnavatele po uplynutí sjednané doby, aniž by s ním byla původní pracovní smlouva písemně změněna, platí, že se tento pracovní poměr automaticky změnil na pracovní poměr uzavřený na dobu neurčitou. (Pokud se zaměstnavatel a zaměstnanec nedohodnou jinak).

Pokud ztratíte v ČR zaměstnání, máte možnost se přihlásit na úřadu práce příslušném vašemu místu bydliště. Najdete jej v každém větším městě. Registrace musí proběhnout osobně. S sebou si přineste průkaz totožnosti, doložení posledního zaměstnání (zápočtový list nebo E301) a doklad o vzdělání.

Úřední hodiny:

Pondělí a středa: 8.00-17.00 hod.

Úterý a čtvrtek: 8.:00-13.00 hod.

Podpora v nezaměstnanosti

Nárok na podporu v nezaměstnanosti vznikne, pokud v posledních 3 letech odpracujete 12 měsíců a alespoň jeden den v ČR. V úvahu jsou brány i doby odpracované v jiných státech EU/EHP a Švýcarsku na základě doloženého formuláře E301. Podporu v nezaměstnanosti vyplácí příslušný úřad práce, a to buď v hotovosti, složenkou nebo převodem na bankovní účet. Podpora v nezaměstnanosti náleží uchazeči o zaměstnání po podpůrčí dobu, která činí u uchazeče:

- a) do 50 let věku 6 měsíců
- b) od 50 do 55 let věku 9 měsíců
- c) nad 55 let věku 12 měsíců

Pokud jste nezaměstnaný a máte nárok na dávky v nezaměstnanosti ve vaší zemi (EU/EHP nebo ve Švýcarsku) a chcete si hledat zaměstnání v ČR, můžete požádat o export vašich dávek do ČR na maximální dobu 3 měsíců. Pro tyto účely slouží formulář E303, který vám vystaví na úřadu práce ve vaší zemi. S tímto formulářem je nutné se dostavit do 7 dnů od data vyznačeného ve formuláři na úřad práce místně příslušný vašemu bydlišti v ČR. Zde se při registraci podrobíte kontrolním a registračním postupům dle právní úpravy ČR. Při splnění podmínek si tak můžete zajistit pobírání exportovaných zahraničních dávek. Pro zachování nároku na podporu v nezaměstnanosti se musíte vrátit před uplynutím 3 měsíců zpět do vaší země. Více informací o možnosti exportu podpory v nezaměstnanosti podávají úřady práce.

www.cssz.cz – Česká správa sociálního zabezpečení
portal.mpsv.cz/sz/local – informace z úřadů práce
portal.mpsv.cz/sz/obcane/pravpov_uch – práva a povinnosti uchazečů a zájemců o zaměstnání v ČR

Nárok na starobní důchod má každý, kdo získal potřebnou dobu sociálního pojištění, tj. nejméně 25 roků, a dosáhl důchodového věku, nebo získal dobu pojištění nejméně 15 roků a dosáhl věku alespoň 65 let.

Předčasný starobní důchod

Pojištěnec má nárok na předčasný starobní důchod, jestliže získal 25 let pojištění a pobírá částečný invalidní důchod. V ostatních případech má pojištěnec nárok na předčasný starobní důchod, pokud získal 25 let pojištění a do dosažení důchodového věku mu chybí nejvýše 3 roky.

Vdovský/vdovecký důchod

Nárok na vdovský/vdovecký důchod lze uplatnit za splnění určitých podmínek a lze jej čerpat po dobu 1 roku po úmrtí manžela/manželky nebo bez omezení, pokud vám je více jak 55 let.

Siroťčí důchod

Na sirotčí důchod má nárok nezaopatřené dítě, pokud zemřel rodič (osvojitel) dítěte nebo osoba, která převzala dítě do náhradní péče.

Invalidní důchod

Pojištěnec má nárok na plný či částečný invalidní důchod, jestliže se stal (částečně) invalidním následkem pracovního úrazu nebo se stal (částečně) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění.

V České republice neexistuje žádné specifické pojištění proti pracovním úrazům a nemocím z povolání na národní úrovni. Toto riziko je kryto ze systému nemocenského pojištění a důchodového zabezpečení jako je invalidní důchod a pozůstalostní důchody. Specifické produkty však nabízejí komerční pojišťovny. Více informací o podmínkách získání a výši dávek důchodového pojištění podá Česká správa sociálního zabezpečení.

Veškeré informace ohledně důchodů v České republice můžete získat v Informační kanceláři České správy sociálního zabezpečení (Křížová 25, Praha 5), případně využít služeb Call centra, telefonní číslo: 257 062 860-8.

www.cssz.cz – Česká správa sociálního zabezpečení

PODNIKÁNÍ V ČR

Aplikace Interaktivní formuláře na stránkách businessinfo.cz umožňuje práci s garantovanými formuláři a žádostmi úřadů a institucí. Formuláře lze on-line vyplnit, vytisknout, uložit v elektronické podobě přímo v aplikaci či ve vašem počítači. Aplikace využívá vaše registrační údaje, které automaticky vkládá do formulářů. Pro práci s aplikací se musíte přihlásit.

Pokud se rozhodnete v ČR podnikat, budete potřebovat oprávnění k podnikání, které vám vystaví na Živnostenském úřadě. Samozřejmě zde existuje řada náležitostí, které musíte splnit. Z těch základních je to dosažení věku 18 let, způsobilost k právním úkonům, bezúhonnost a doklad o tom, že nemáte žádné nedoplatky na finančním úřadě, na zdravotní pojišťovně či na správě sociálního zabezpečení.

Uznání kvalifikace

V případě, že budete podnikat v regulovaných činnostech ve formě živnosti, budete ještě potřebovat uznání odborné kvalifikace. Uznávacím orgánem je v tomto případě Ministerstvo průmyslu a obchodu. V případě, že je potřeba zvláštního právního předpisu, rozhoduje profesní komora.

Sociální a zdravotní pojištění, daně

Každý, kdo podniká na území ČR, musí pravidelně odvádět zdravotní a sociální pojištění a samozřejmě i daně. Jestliže máte obrát za období nejvýše 12 měsíců vyšší než 2.000.000,- Kč, musíte platit ještě daň z přidané hodnoty (DPH). Ostatní se k platbě daně mohou přihlásit dobrovolně. Pokud vyrábíte, dovážíte nebo vyvážíte vybrané výrobky, platíte dále spotřební daň. Ta se vztahuje například na pohonné hmoty, paliva, líh, pivo, cigarety a vína. Základem daně je množství vyjádřené v jednotkách míry. Pro více informací doporučujeme kontaktovat Ministerstvo průmyslu a obchodu. Pokud jde o samostatnou výdělečnou činnost a povolání, jsou občané EU vyloučeni z povolání notáře, soudního exekutora a patentového zástupce. K ostatním povoláním mají občané EU stejný přístup jako občané ČR, což ovšem v praxi znamená, že si musí v ČR znovu vyřídít příslušná povolení (např. živnostenské oprávnění), k čemuž musí splnit řadu podmínek, zejména prokázat kvalifikaci. U tzv. svobodných povolání je nutno se vždy seznámit s konkrétní právní úpravou (např. lékaři, advokáti).

Živnostenské oprávnění mohou občané EU dostat i bez předložení povolení k pobytu, rodinní příslušníci již ale zřejmě budou muset přiložit k žádosti o živnostenské oprávnění průkaz o pobytu rodinného příslušníka EU.

Bez českého živnostenského oprávnění může občan EU, který je oprávněn provozovat podnikatelskou činnost ve svém domovském členském státě, poskytovat v ČR služby v rozsahu svého oprávnění jen dočasně.

www.mpo.cz – Ministerstvo průmyslu a obchodu republiky
portal.gov.cz – Portál veřejné správy České republiky
businessinfo.cz – Oficiální stránky pro podnikání a export
www.info.mfcr.cz/ares/ares.html – Administrativní registr ekonomických subjektů
www.hkcr.cz – Hospodářská komora České republiky

DŮLEŽITÉ KONTAKTY

Užitečné internetové odkazy

eures.europa.eu	Evropský portál EURES
portal.mpsv.cz/eures	stránky EURES na portálu Ministerstva práce a sociálních věcí
portal.mpsv.cz	Portál Ministerstva práce a sociálních věcí
www.mpsv.cz	Ministerstvo práce a sociálních věcí
portal.gov.cz	Portál veřejné správy České republiky
www.domavcr.cz	praktické informace o České republice
www.czso.cz	Český statistický úřad
www.czech.cz	oficiální stránka České republiky
www.cssz.cz	Česká správa sociálního zabezpečení
www.idos.cz	Celostátní informační systém o jízdních řádech
www.csa.cz	České aerolinie

Důležitá telefonní čísla

112	Tísňové volání
150	Hasiči
155	Záchranná služba
158	Policie
156	Městská policie
1180	Informace o telefonních číslech
900 144 444	Informace o autobusových vlakových a MHD spojích

Státními svátky jsou:

1. leden	Den obnovy samostatného českého státu,
8. květen	Den osvobození,
5. červenec	Den slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje,
6. červenec	Den upálení mistra Jana Husa,
28. září	Den české státnosti,
28. říjen	Den vzniku samostatného československého státu,
17. listopad	Den boje za svobodu a demokracii.

Ostatními svátky jsou:

1. leden	Nový rok, Velikonoční pondělí,
1. květen	Svátek práce,
24. prosinec	Štědrý den,
25. prosinec	1. svátek vánoční,
26. prosinec	2. svátek vánoční.

Vydalo EURES ČR
za finančního příspěví
Evropské komise
Březen 2007

Za kapitolu Vzdělavací
systém děkujeme
Národnímu vzdělavacímu
fondu, o.p.s.

Není na prodej.

<http://portal.mpsv.cz/eures>
<http://eures.europa.eu>

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ